

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАБОТАТА НА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

- **Общи положения**
- **Цел**
- **Принципи**
- **Целеви групи**
- **Политики за българите и българските общности в чужбина**
- **Образователна политика**
- **Културна политика**
- **Усъвършенстване на нормативната база, институционалната система и подобряване на административния капацитет**
- **Финансиране на изпълнение**

- **Политиката към българите в чужбина се обуславя от:**
- Държавните интереси
- Интересите на българите в чужбина
- Стремежа за съхраняване на национално съзнание сред българите и българските общности в чужбина
- Изградената и непрекъснато разрастваща се мрежа от граждански, културни и образователни структури на българите в чужбина
- Тенденциите на мобилност в глобален и регионален план
- Ползата за България от българските лобита в чужбина
- Потенциала на българите и българските общности в чужбина като перспективен фактор в икономическите и между-държавните отношения

- **Цел**
- Създаване на политическа рамка за изграждане на комплексна, дългосрочна и интегрирана държавна политика за българските граждани и българските общности в чужбина
- Координацията и взаимодействието между държавните институции, неправителствените организации, академичните звена и средствата за масово осведомяване е задължителен елемент при изпълнение на концепцията за българските граждани и българските общности в чужбина
- Оптимизирането на институционалната и нормативната основа ще гарантира съвременна държавна политика за защита, подкрепа и духовно единение на всички българи и български общности в чужбина.

- **Изпълнението на общата цел ще доведе до:**
- Съхранение на езика, традициите, националната и културната идентичност на българските граждани и българските общности в чужбина
- Обединение на всички българи в рамките на всяка българска общност в чужбина, независимо от различията в социалната, религиозната и възрастовата им характеристика
- Приобщаване и включване на български граждани от чужбина към държавния и обществено-политическия живот в България
- Подобряване на миграционния баланс на страната

- Разпространение на положителния образ на България по света
- Използване на възможностите на българските граждани в чужбина в контекста на мобилността и свободното движение на хора
- Интегриране на българските граждани в обществата на държавите от Европейския съюз чрез премахване на бариерите в областта на трудовия пазар, свободното движение, недопускане на дискриминация и др.
- Създаване на ясни и точни критерии за придобиване на българско гражданство и система, гарантираща интегриране в българското общество на новоприетите български граждани
- Стимулиране на българския и чуждия бизнес за инвестиции в райони с компактни български общности, като Украйна, Молдова, Сърбия, Албания и др.
- Съвместна държавна политика за изграждане на български колежи в райони с компактни български общности

- **Принципи**

- Политиката на ДАБЧ за българските граждани и българските общности в чужбина трябва да се основава на държавните интереси и интересите на българите в чужбина
- Държавната политика за българите и българските общности в чужбина трябва да се реализира, чрез политики изпълнявани в Национален план за действие

- **Целеви групи**

- Български емигрантски общности и лица с българско и чуждо гражданство
- Български общности, както и лица с българско и/или чуждо гражданство, със статут на българско национално малцинство
- Исторически български общности в чужбина и лица от български произход с чуждо, и/или българско гражданство

- **Ръководни органи**

- Заместник министър-председател, в чиито ресор е и държавната политика за българите граждани и българските общности в чужбина
- Съгласно чл. 23, ал. 4. от Закона за администрацията Министър-председателят определя правомощията и ресорите на заместник министър-председателите. Съгласно Чл. 24, ал. 2. Заместник министър-председателите изпълняват правомощията, които са им възложени от министър-председателя в определените им ресори

- Заместник-министър председателят предлага за изпълнение политики за българите и българските общности в чужбина и координира дейността на ресорните ведомства в тази област
- **Държавна агенция за българите в чужбина /ДАБЧ/**
- ДАБЧ реализира държавната политика за българите чужбина, съгласувано със заместник-министър председател, отговарящ за политиката за българите и българските общности в чужбина. Съгласно функциите и задачите ѝ, заложи в нейния Устройствен правилник, ДАБЧ координира дейността на държавните институции в тази област
- ДАБЧ поддържа контакти и подпомага дейността на гражданските структури на българските общности в чужбина. Тя удостоверява българския произход на лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство, постоянно и/или продължително пребиваване на територията на Република България. ДАБЧ съхранява и актуализира база от данни, както и извършва анализи за състоянието и тенденциите сред българските общности в чужбина
- Прилагането на диференциран подход към различните религиозни общности на българите в чужбина е елемент от общата държавна политиката към българите в чужбина
- Относно православните общности, исторически останали извън границите на България – в Турция, Румъния, Сърбия, Молдова, Украйна, Албания и др. да се работи за гарантиране на техните религиозни права и свободи, особено в православните държави, както и за възстановяването на собствеността на имоти, църкви където има такива
- Относно българските православни общности в страните на ЕС, които са на територията на Западно и Средноевропейската епархия, да продължи съществуващата финансова подкрепа, осъществявана чрез дирекция „Вероизповедания“ към Министерски съвет за тяхното духовно укрепване, функциониране и създаването на нови православни общности с оглед различните миграционни потоци в ЕС
- Относно българските православни общности в САЩ, Канада и Австралия, следва да се подобри комуникацията и съвместните усилия на държавните институции и Българската православна църква за спирането на тревожните процеси на дезинтеграция, които се наблюдават в последното десетилетие.
- **Приоритети**

- Създаване на единна нормативна база, регулираща обществените отношения на държавата с българските граждани, лицата от български произход и българските общности в чужбина
- Създаване на възможности за институционално представителство на българските граждани и българските общности от чужбина в България;
- Провеждане на последователна образователна политика на българската държава за всички нива на образованието на българските граждани и българските общности в чужбина
- Поддържането на устойчиви връзки с българските граждани и българските общности в чужбина и подпомагане на техните структури - организации, медии, образователни звена, читалища, църкви и религиозни общности в чужбина
- Разширяване на информационното обслужване на българските граждани и българските общности в чужбина
- Изграждане на български колежи в чужбина с цел утвърждаване на българската национална идентичност, самосъзнание, образование и култура зад граница
- Национални преброявания даващи информация за броя на българите в отделните страни с емигрантски и „исторически” общности
- Постъпки за признаване на статут на национални малцинства в държавите с ярко изразено българско население
- Стимулиране на българския бизнес за инвестиции в райони с компактни български общности, като Украйна, Молдова, Сърбия, Албания и др.
- Създаване на ясни и точни критерии за придобиване на българско гражданство и система, гарантираща интегриране в българското общество на новоприетите български граждани
- Обединение на всички българи в рамките на всяка българска общност в чужбина, независимо от различията в социалната, религиозната и възрастовата им характеристика
- Приобщаване и включване на български граждани от чужбина към държавния и обществено-политическия живот в България
- Съчетаването на нови подходи с утвърдили се положителни практики в държавната политика е ключов елемент на националната стратегия. В дългосрочен план тази приемственост ще осигури успешната реализация на предлаганата национална стратегията
- Въвеждане на такса за услуги и издаване на удостоверения
- **Образователна политика**
- Държавната политика по отношение на българските училища в чужбина, да бъде осъществявана с помощта на държавата, местни

неправителствени организации и частни лица с цел съхраняването на българския език като най-важният елемент за запазване на национална идентичност на българските граждани и българските общности в чужбина. Това особено се отнася до най-младото поколение българи в чужбина и децата от смесените бракове. Затова трябва да се създадат нормативни възможности за функционирането на българските училища в чужбина и за провеждане на обучение по български език и литература, по история на България и по география на България към български дипломатически представителства и към организации на българите в чужбина

- Основни направления за работа
  - Актуализиране на нормативната уредба, регламентираща образователната политика към българските граждани и българските общности в чужбина
  - Разработване и утвърждаване на Национална Концепция за обучението на децата и учениците в българските неделни училища в чужбина
  - Продължаване финансовото подпомагане на българските училища в чужбина и на чуждестранните училища в системата на светското образование, в които се изучават български език и литература, история на България и география на България, както и български фолклор
  - Въвеждане на такси за издаване на удостоверения, които могат да се внасят във нарочен фонд за изграждане на български колежи зад граница и подпомагане на съществуващите
  - Разработване и въвеждане на онлайн – дистанционно обучение за деца и за възрастни
  - Организиране на борси и разпространение чрез представителите на българските общности в чужбина на информационни кандидат-студентски бюлетини за приемане на чуждестранни граждани от български произход, за обучение в държавните висши училища на Република България, по-облекчена процедура, без полагане на кандидат-студентски изпит с приравнена такса за български студенти
  - Подпомагане с учебници и учебни помагала, адаптирани към спецификата на обучение в чуждоезиковата и социокултурна среда.
  - Разработване и въвеждане на онлайн – дистанционно обучение за деца и за възрастни и откриване на филиали на държавните висши училища на Република България в съответните държави
-
- **Културна политика**
  - Културната политиката на българската държава съдейства за съхраняване на националното самосъзнание, етнокултурна и духовна

идентичност на българските граждани и българските общности в чужбина. Централно място в тази политика заема Министерство на културата

- Специфичният характер на културната сфера определя конкретните и последователни стъпки в дейността на ведомството като:
- разширяване на присъствието и влиянието на българската култура в страната приемник
- Утвърждаване на положителен образ на Република България чрез популяризиране постиженията на българската култура.
- Утвърждаване мястото на българската култура в световните културни процеси
- Създаване на положителна среда за изграждане на трайни връзки и приятелски отношения между Република България и страната-домакин в областта на култура
- Активно подпомагане на развитието на творческите индустрии и конкурентната способност на българското изкуство.
- Създаване на медийна и информационна среда в страната-домакин, която да представя коректно българската култура, във всичките ѝ аспекти
- Създаване на Институт по български език, български културно-информационни центрове или клубове в страни с големи компактни български общности, като те трябва да подпомагат организациите и клубовете на сънародниците ни в тяхната културна дейност, което ще доведе до създаване на положителна среда за изграждане на трайни връзки и приятелски отношения между Република България и страната-домакин в областта на културата и в други сфери
- Побратимяване на общини с ярко изразено българско население
- Българските културно-информационни центрове в чужбина подпомагат организациите и клубовете на сънародниците ни в тяхната културна дейност
- Създаване на медийна и информационна среда/вестник, списание, блог и други
- Привличане на висококвалифицирани български граждани и чужденци от български произход с цел трайно установяване и заселване в страната, с акцент върху емигрантските общности и лицата с български произход, живеещи на територията на други държави
- Побратимяване на общини с ярко изразено българско население
- Приобщаване и включване на български граждани от общностите в чужбина към държавния и общественно-политическия живот в България

- Усъвършенстване на нормативната база, институционалната система и подобряване на административния капацитет
  - Усъвършенстването и систематизирането на публично-правната връзка между българската държава и българите и българските общности в чужбина е важно условие за успешното реализиране на държавната политика. При необходимост изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Република България, съобразено с членството на България в Европейския съюз
  - В пряка връзка с усъвършенстването на публично-правната връзка между българската държава и българите и българските общности в чужбина е актуализирането на критериите за придобиване на българско гражданство
  - Водеща роля по прилагането, взаимодействието и координацията по реализиране на Националната стратегия има ресорният заместник министър-председател, съобразно законоустановените му компетенции по чл. 23, ал. 4 от Закона за администрацията. ДАБЧ обобщава плановете за действие, съобразно заявените отговорности на всяка държавна институция по политиките.
-
- **Финансиране на изпълнение**
  - Привличане на български и чужди спонсори
  - Такси за услуги и издаване на удостоверения
  - Българската държава
  - Други източници

Изготвил: